

fransa/, бил в Сливен; дошъл тук от Русчук за служба; умен човек, консерватор. Казах му, че съм превел неговите спомени на чешки; иска да напише продължението им. Говори за Стамболова /Начович за Ески Заара, Самоводен/, за дядо Цеко. Панайот гледа на него от високо, Цеко никога не влизал в огъня, Hanswurst /палячо/, за селяните и понятието държава - данъци, войска, за отношенията в Румелия, за положението на София и т.н. Умен човек, зрял, природен разсъдък - би бил добър народен представител, Bauernfufirer /консервативен селски водач/."¹

Написаното е не само най-ранната, но и най-пълната и хубава словестна портретна скица, която съм срещнал досега, направена за Панайот Хитов. И така най-характерният естествен определител на човека - *ръста*, за Панайот Хитов се изразява с думата "мальк", в смисъл на нисък. В предговора към книгата на П. Хитов "Как станах хайдутин. Фамилиарни забележки" Николай Хайтов пише, че П. Хитов има "обидно мальк физически ръст".² Без да споменава за ръста си, войводата ни е оставил един интересен епизод, косвено свързан с него: "Подир това, мина се още не помня колко време и един ден, таман се натрупали хора да купуват месо, изведнаж влиза в дюкяна един турчин на име Хаджи Ибиш, взе да попържа: "Вратата ти Хитяв! И заграби брадвата, що сечем с нея месото. Аз го видях, изфръкнах от дюкяна, като да бях се готвил бог знай колко време. Тъй изведнаж изпод капака на дюкяна, който беше спуснат, но имаше малко празно място. Ибиш заабиколи от вратата, а аз вече бях на улицата и брадвата притрака подире ми по калдъръма."³ Мигновеното измъкване на Хитов си го обяснявам от една страна с пьргавината му, а от друга с малкия му ръст.

Здрава, корава глава, с як врат. Панайот Хитов е имал в буквалния, физиологичния, а не в преносния смисъл на това понятие, здрава, както в тази част на Тракия разговорно се казва, корава глава, с як врат. Сам той ни е оставил свидетелство за това:

"Аз вървах напред, но то тъмно, не се вижда. Уж беше равно и аз прекрачвах много предпазливо. Изведнъж сякаш се отвори някоя бездънна яма. Не исках и да продумам, само чувах въздуха да фучи край ушите ми, одирах се с нещо и летях надолу. Най-сетне паднах на земята върху главата си и на минутата скочих на крака и извиках:

- Назад! Тю бре момчета, аз се убих!

Кръвта вече ми заля очите. Турих ръка на челото. То уж здраво, но над лявата вежда кожата разрязана до кокала, по-горе на главата и там на две места кожата пробита. Но на кокала няма нищо. На часа наместих сам разрязаната кожа над веждата и я притегнах с един ръченик, който беше в джоба ми.

Другарите запалиха свещ, заобиколиха отляво и дойдоха долу при мене. То що да видим? Една проста скала разсича урвата на около триста крачки дължина и около шейсет метра височина. Но кой да го знае? Благодарение на това, че долу, дето паднах, пръстта беше мека и имаше стара шума, не се убих.

Другарите ми вързаха хубаво главата и поискаха да им дам оръжието си да го носят като мислеха, че аз не ще мога да вървя, камо ли оръжието си да нося. Като